

Entre l'èpica i la intimitat americanes

Els que l'han entrevistada diuen que és esquerpa, en canvi, com a narradora destil·la agudeses, profunditat, i s'endinsa en l'ànima dels personatges, sovint desorientats, amb una prosa elegant. "Els teus escrits m'han canviat molt. I crec que per bé", va dir-li Obama el 2013 en lliurar-li la Medalla d'Honor de les Humanitats de la Casa Blanca. Que és una de les seves autores de capçalera va quedar clar quan el president dels EUA va entrevistar-la per a la *The New York Review of Books*. I no hi ha dubte que el seu suport ha catapultat Marilynne Robinson (Sandpoint, Idaho, 1943), tot i que ella ja pertanyia a la galàxia dels grans narradors nord-americans per mèrits propis.

Si bé a casa nostra la vam conèixer amb *Lila* i *Gilead* (ambdues situades a Iowa i amb famílies de pastors protestants com a protagonistes), la seva primera novel·la és *Vida de casa* (1980), amb la qual va guanyar el premi PEN/Hemingway i va ser finalista del Pulitzer. Aquest debut literari que ha trigat a arribar-nos relata la vida de Ruth, una adolescent que creix amb la seva germana a prop d'un llac enigmàtic a Fingerbone, un poble de ficció que recorda el lloc de naixement de l'autora.

Vida de casa ja insinua els elements de l'univers literari de Robinson (família, memòria, religió, sentiment de pertinença...), que s'inspira en els pares fundadors de la narrativa nord-americana (Melville i Hawthorne) però amb una visió singular cap a aquelles realitats menys visibles. D'alguna manera Robinson entronca amb

la sensibilitat de Willa Cather i nèsdevé la prolongació contemporània. Amb una mirada reveladora i una narració en primera persona, gairebé confident –que podria ser l'evolució literària i en femení del Holden Caulfield de Salinger– el personatge de Ruth assoleix una versemblança sense fissures mentre va descobrint el món i ens l'explica en passatges excepcionals, com quan introdueix el suïcidi de la mare o com l'àvia i una estrambòtica tieta s'encarreguen d'ella i de la seva germana en uns escenaris forjats entre l'èpica i la intimitat en aquella Amèrica menys coneguda dels anys cinquanta.

El poder transformador de l'aigua també juga un paper fonamental en aquesta novel·la amb referències a textos bíblics (Robinson és una calvinista convençuda i al·ludeix al *Llibre de Rut* per il·luminar amb els matisos de la subjectivitat femenina) que té l'habilitat de no perdre mai la volada lírica. Se n'ha de saber molt i treballar moltíssim, per transmetre'ns aquesta sensació de naturalitat poètica a la qual no es noten les costures. Però Robinson és un tros d'autora. Que Obama en sigui un dels seus lectors fidels hauria de ser secundari, tot i que diu molt dels gustos de l'inquilí de la Casa Blanca. *

Marilynne Robinson ha vist catapultada la seva obra perquè Barack Obama n'és un dels seus lectors fidels
JOSEP LOSADA

VIDA DE CASA
Marilynne Robinson
Traducció: Esther Tallada
Editorial: Ara Llibres
Barcelona, 2016
Pàgines: 224
Preu: 19 euros

novel·la de Smith. Hénaff ofereix una obra policíaca clàssica, en el sentit d'un cas per resoldre i uns policies que ho investiguen. Hi aporta un elegant i efectiu sentit de l'humor, i del ritme, i de la creació de personatges que, pel que sembla, protagonitzaran una sèrie. Ha rebut tres dels premis del gènere més importants a França.

La protagonista principal és Anne Capestan, una policia jove i atractiva, amb èxit professional, que quan comença l'obra ha estat *apartada* del seu càrrec acusada d'abús de violència. La fan cap d'una brigada especial, de nova creació.

La brigada, ubicada en un pis del centre de París que els mateixos policies decoren, és una mena de cementiri d'elefants on els alts comandaments hi envien policies que

es volen treure del davant. Una policia que escriu novel·les policiaques i que s'ha fet rica per una adaptació televisiva (té un gosset que Hénaff sap convertir en encantador); un comandant seriós i estricte d'assumptes interns marginat per homosexual; un agent acomplexat perquè tot-hom el considera malastruc; una tinent ludòpata; un brigadier amant dels cotxes i la velocitat; un capità *bon vivant* i alcoholic; un agent bocamoll i melòman; un jove hàbil en la informàtica tot i tenir una intel·ligència limitada...

Un parell d'assassinats són l'excusa perquè Hénaff ens presenti aquests personatges, i altres, i perquè mostri habilitat narrativa i bon gust estilístic. Un debut francament recomanable. *

LA GRANJA
Tom Rob Smith
Traducció: Javier Gurerrero
Editorial: Salamandra
Barcelona, 2016
Pàgines: 364
Preu: 19 euros

LA BRIGADA DE ANNE CAPESTAN
Sophie Hénaff
Traducció: M. Teresa Gallego i Amaya García
Editorial: Alfaguara
Barcelona, 2016
Pàgines: 304
Preu: 18,90 euros